

T e r e z í n

Má ruka žlutou hvězdu s prsou trhá.

Mé židovství odmítá **označení:**

To vpálilo mu dávné utrpení.

Jsem volný zes.

Ilsa W e b e r o v á

SSSR. Kořeny zbrzdování rozvoje společensko-hospodářského SSSR sdělil na stránkách "Pravdy" v teoretickém článku známý filosof G. Smirnov. M. j. čten. Kořeny toho brzdění jak se ukázalo na lednovém plénu ÚV KSSS tkví ve vážných nedostacích při fungování socialistické demokracie, v přestaráných koncepcích politických i teoretických. Zdá se, že je slušností říci, že takováto linie minulého vedení měla rovněž politickou podšívku. Jedná se o to, že na uskutečněním říjnovém plénu ÚV KSSS /1984/, vedení strany podniklo kroky, které v konečném efektu byly namířené proti již prováděné dříve i když nesystematicky nedůsledně demokratizaci stranického aparátu... Politika 13/87.

Polsko. Prof. dr. Tadeusz Krupiński z Vřetislavské univerzity člen společnosti Prymasové: ... Během nejbližšího zasedání chceme prodiskutovat věc účasti katolíků ve veřejném životě. Vycházíme právě z toho postoje, že katolíci v naší zemi musí poznat svoji přítomnost všude tam, kde to je možné. P. 13

Polsko. Znalci tvrdí, že se biftek neusmaží bez rozpáleného tuku - tak jako se neuzdraví hospodářství bez bankrotu slabých firem. Užítí abstraktních přirovnání s biftekem odůvodňuje jediné to, že i bankrot v Polsku je pro mnohé abstrakcí. Jacek Wojkowski, Politika 13/87.

Španělsko. S Salvadorem Dalí rozmlouvá Božena Garstecka-Spychaňská: - Pí, že jsem Polka. Slyšel pán cokoliv o Polsku. Vidí pán nějaké podobnosti mezi Polskem a Španělskem? - Co si o tom vím, máme společné znaky. Dva národy rytířské, jež možno porazit, ale nelze nad nimi zvítězit. Rytíři diskutují ošřím meče ve jménu hešša "všechno nebo nic". Tak to bylo ve Španělsku. A u vá přece je také přesvědčení velmi mocné: všechno nebo nic. Či mám pravdu? - Je pán absolutně jiný od ostatních. Cožpak lidé si nejsou rovni? - Co je to z hloupost? Kdo to vymyslel? Svět obklopující nás fauny, která pokrývá zemi skdá se v celek složený z růzností a v budoucnosti jich bude ještě víc. O to se staráme, po tom toužíme. Přece zvířata mne zajímají málo. Mezi slonem a mouchou je možná trošku podobnosti. Ale mezi mnou a paní?... Politika 13/87.

Francie. Vladimír Stárka: Marseillští žebráci na to jdou jinak. Pravda není jich mnoho, toto "řemeslo" každému nevyhovuje; ale co zbývá těm, kdo přeci vzhledem k věku nebo zdravotnímu stavu nedostanou? A tak sedí na chodníku na pokrývce, druhy jim často čelají jejich pí, a vyjadřují své tužby ručně psnými cedulkami, na nichž čteme, že nemohou najít práci, protože jsou cizinci kteří tu nemají přátele, nebo prostě, že mají hlad. Po pravdě řečeno, někteří z nich si na svůj životní styl zvykli tak, že by jej neměnili za jiný, pohodlnější a důstojnější. Marseillská policie udělá občas akci, při níž staré žebráky a tuláky sebere a odveze do domovů, ve kterých bývá postaráno o jejich základní potřeby - ale málokdo z nich tam zůstane delší dobu; většinou se vrátí zase na ulici. Lidé a země 5/84.

ČSSR. Čs. katolíci žádají, aby státní orgány daly souhlas k návštěvě papeže, která by se mohla uskutečnit letos v červnu u příležitosti kanonizace Aněžky Přemyslovny. Prezidenta republiky o to již 4. 7. 1986 požádali doc. dr. Jiří Vackář, CSc., laureát státní ceny, ThDr. Josef Zvěřina, PhDr. Bohumil Svoboda novinář a publicista, Josef Kemr, člen činnosti ND /všichni z Prahy/, PhDr. Radmil Malý, historik /Brno/ a JUDr. Měčislav Razík, RNDr. Vladimír Jukl, matematik a RNDr. František Mikloško, matematik /z Bratislavy/. Za signatáře žádosti napsal dne 1. 2. 1987 Jiří Vackář prezidentovi republiky nový dopis, kde vyjadřuje naději, že jejich žádost, na niž státní orgány dosud neodpověděly, bude vyřízena kladně. Infoch 77 - 4/87.

ČSSR. Jan Patočka /1907 - 1977/. "Duchovní život každého národu jest neustálým přemáháním duševní porážky. Nevyčerpatelným zřídlem duchovního bohatství jsou velké osobnosti. Ale ony nevznikají na rozkaz, leč jsou darem i sky. Prostředky, které stojí k naší dispozici v duchovní válce jsou intelektuální a morální povahy. Třeba napnout sílu abychom v myšlení dosáhli ještě větší úpřimosti a sběhlosti, potřebujeme získat ještě větší vnitřní disciplínu. Tak psal znamenitý český myslitel prof. Jan Patočka v černých dnech roku 1939.

Staví se dnes Jan Patočka jako myslitel na roveň s Komenským a Masarykem. Jeho filozofický redokmen je jasný: z jedné strany fenomenologie Husserla, z druhé - historie, speciálně historie vlastního národu. Patočka náležel do velké skupiny posledních žáků Husserla, byl rovněž posluchačem M. Heideggera. To právě díky jeho starosti mohl Husserl po odstranění z university ve Freiburgu, pokračovat nějaký čas ve svých výkladech na universitě v Praze. Patočka se habilitoval v r. 1937 na základě práce: "Přírodní svět jako problém filosofický". Výbuch války přetrhl jeho práci na universitě. Vrátil se na universitu po válce, aby ji znovu opustil v r. 1949 a znovu na krátko se na ni vřátit v r. 1968. Byl autorem překladů Hegla "Fenomenologie ducha" a "Estetiky". V r. 1964 Akademie věd vydala cennou monografii Patočky: "Aristoteles - jeho předchůdci a jeho dědictví". Publikoval množství článků v zemi i v zahraničí mnoho prací zůstalo v rukopise. Zemřel za dramatických okolností v r. 1977.

Filosofie Jana Patočky vyrostla - jak píše znalec této filosofie J. Němec - z ducha filosofie evropské, vpisujíc se do ní jako její integrální část. Patočka píše o umění i o filosofii, o svobodě i historii, o problémech světa přírodního, o směrech rozvoje člověka, o Komenském i Masarykovi. Prohlubuje jednu řeklo by se z nejvíce nebezpečných linií evropského myšlení - linii radikálního skepticizmu. Přednostním obsahem se mu stane reflexe nad sebou, na vlastním svědomím, posuzována ve výměru časovém a historickém. Budujíc společně s Husserlem a částečně s Heideggerem vlastní vizi člověka, jeho svědomitostí a zaangažováním v historii, Patočka polemizuje s Descartesem a s představiteli německého idealizmu. Touží po očištění svědomí od předsudků - také předsudků rozumu, žádá navrátit člověka zřídlem jeho vlastního člověčenství. Ukaže na hočnosti díky kterým by se člověk mohl osvětit. Jeho skepticizmus vůči jednorozměrovému rozumu nevyklučuje, leč doprovází k tomu, co je absolutní. Tím způsobem filosofie Jana Patočky stává se hlasem svědomí - svědomí těžce získaného přes národní historii.

Je to vlastně desáté výročí smrti filosofa. Institut Věd o člověku ve Vídni uskutečnil večer posvěcený jeho památce. Hlavní výklad pronesl nestor německých filosofů Hans-Georg Gadamer pt. "Fenomenologie a problém času". Vyschlí jsme rovněž vzpomínku Václava Havla o posledním setkání s Patočkou, kterou přečetl známý vídeňský herec J. Bissmeier. Mluvené slovo spojovala znamenitá muzika české jazzové skupiny. Toto se odbylo dne 12. března 1987 v pěkném sálu hotelu Schwarzenberg.

Na začátku setkání ředitel Institutu dr. Krzysztof Michalski informoval o vydání prvního dílu vybraných spisů Jana Patočky v německém jazyku ve vydavatelství Klett-Cotta. První díl má titul: "Umění a čas". Další tři díly se připravují a budou hotové do r. 1990.

Ke vzpomínce o filosofovi, která se znovu uskutečnila v neděli 15. III. "Klubu pro-Wien", především z iniciativy náměstka starosty Vídně dr. E. Buška. O stylu myšlení a práci filosofa mluvil jeho asistent J. Němec a J. Bissmeier četl fragmenty jeho prací. Tady je jeden z nich: "Žádné, i kdyby nevím jak dobře zařízené technicky společenství nemůže fungovat bez morálních zásad, bez přesvědčení, které je čímsi více než výsledkem oportunistu, nástisku okolností a očekávaných zisků. Ale morálnost slouží nejenom tomu, aby společenství mohl normálně fungovat, ale především proto, aby člověk se mohl stát člověkem. Člověk se nedovolí zdefinovat přes dostatek potřeb a rozměrů, náklonností a stesků, neboť je právě tím co představuje morálnost". Ks. Józef Tischner. Tyg. Pow. 13/87.

SSSR. Sovětský list "Izvestija" přináší ekonomický rozbor, ve kterém m. j. konstatuje, že v SSSR se vyrobilo v r. 1985 787 milionů párů obuvi, zatímco v USA ve stejném období jen 300 milionů párů. Lidé však stále nejsou spokojeni, protože se nevyrábí přesně to co skutečně chtějí. Rudé právo 28.2.1987.

ČSSR. V Československu byly vyneseny rozsudky ve věci Jazzové sekce čil skupiny Karla Srpa, Vladimíra Kouřila a dalších třech osob, obviněných z nedovolené vřdělkové činnosti... Tygodnik Powszechny 13/87.